

Bibliografické citace dokumentů podle
ČSN ISO 690 a ČSN ISO 690-2

Část 2 – Modely a příklady citací u jednotlivých typů
dokumentů

Petr Boldiš

Verze 3.1

Obsah

Změny ve verzi 3.1

Byly opraveny chyby v příkladech a přepracována část 1.2 Části a stati v monografiích.

© 1999–2004 Petr Boldiš

Tento text je určen pro individuální potřebu. K jeho hromadnému šíření je zapotřebí souhlasu autora.

1 Tradiční tištěné dokumenty

1.1 Monografická publikace

Monografické publikace patří k základním typům dokumentů. Jedná se především o knihy, sborníky, různé brožury a další jednorázově vydávaný materiál. Pod tento odstavec patří i tzv. *Šedá literatura*, která má níže samostatné příklady.

Model:

Primární odpovědnost. Název díla: podnázev díla. Alternativní odpovědnost; Sekundární odpovědnost. Označení vydání. Místo vydání: Jméno nakladatele, Rok vydání. Rozsah díla. Edice. Poznámky. Standardní číslo.

Pozn. Podtržené položky jsou povinné stejně jako psaní názvu *kurzívou*.

Příklady:

KOSEK, Jiří. *Html – tvorba dokonalých stránek: podrobný průvodce*. Ilustroval Ondřej Tůma. 1. vyd. Praha: Grada, 1998. 291 s. ISBN 80-7169-608-0.

HAUGELAND, John. *Artificial intelligence: the very idea*. 3rd printing, 1987. Cambridge (Massachusetts¹): MIT Press; London: Bradford Book, c1985. ISBN 0-262-08153-9.

Pozn. Zde je uvedena kniha, která byla vydána na dvou místech spoluprací dvou nakladatelů – viz. Část 1: Bibliografické citace: obecná pravidla.

1.1.1 Zvláštní typy monografií (tzv. „*Šedá literatura*“)

Šedá literatura, která patří formálně pod monografické dokumenty, způsobuje při citování více problémů, než u obvyklých knih. Jmenovitě jde o diplomové práce, sborníky a firemní literaturu.

---

¹Rozlišení města v USA – aby nedošlo k záměně, viz. část 1.

1.1.2 Diplomové, rigorózní a habilitační práce

KNOTEK, P. *Kultura jako péče o duši*. Praha, 1999. 89 s. Diplomová práce na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy na katedře andragogiky. Vedoucí diplomové práce Zdeněk Kratochvíl.²

HANÁKOVÁ, J. *Edice Petlice: příspěvek k dějinám českého samizdatu*. Praha: Univerzita Karlova. Filosofická fakulta. Ústav informačních studií a knihovnictví, 1998. 123 s., 42 s. příloh. Vedoucí diplomové práce Prof. PhDr. Jiří Cejpek, Csc.³

1.1.3 Firemní literatura (katalogy apod.)

Součástky pro elektrotechniku. Praha: GM electronic, 1998. 264 s.

Language and linguistics. London: Routledge, 1994. 31 s. (New books). Katalog nových knih nakladatelství. ISBN 0-418-08270-7.

1.2 Části a stati v monografiích

Tento způsob zápisu využijeme především u vícedílných knih a sborníků z konferencí. Kurzívou píšeme název zdrojového dokumentu – tj. knihy nebo sborníku, kde se příspěvek nachází.

Model:

Jméno autora. *Název zdrojového dokumentu*. Označení vydání. Číslo části.⁴ Sekundární odpovědnost, odpovědnost k vydání, editor. Místo vydání: Jméno nakladatele, Rok vydání. Rozsah díla. Edice. Poznámky. Standardní číslo. Lokace ve zdrojovém dokumentu.

Pozn. Podtržené položky jsou povinné stejně jako psaní názvu *kurzívou*.

1.2.1 Kapitoly v knize - jeden autor

KOSEK, J. *Html – tvorba dokonalých stránek: podrobný průvodce*. Ilustroval Ondřej Tůma. 1. vyd. Praha: Grada, 1998. 291 s. ISBN 80-7169-608-0. Kapitola 12, Kaskádové styly dokumentů, s. 177–199.

²V tomto případě je označení diplomové práce uvedeno formou poznámky.

³V tomto případě je uvedeno pracoviště, na kterém byla práce vypracována v hierarchii organizace.

⁴V případě vícesvazkového díla.

CANTÚ, M. Mistrovství v DELPHI 2 pro Windows 95/NT. 1. vyd. Praha: Computer Press, 1996. 975 s. ISBN 80-85896-75-3. Kapitola 17, Vytváření databázových aplikací, s. 506–561.

1.2.2 Kapitoly v knize - různí autoři

Vědecké monografie jsou často psané ve spolupráci několika autorů, kdy každý z nich napsal jednu nebo více kapitol. Kniha uváděná jako příklad má přibližně dvacet autorů. V citaci celé knihy je uveden pouze vedoucí autorského kolektivu; jména autorů jednotlivých kapitol najdeme v obsahu:

1.1. Základní charakteristika imunitního systému

(M. Toman, I. Třebichavský, J. Krejčí)...s. 17-20

...

1.3. Sekundární lymfatické orgány a imunitní bariéry

(I. Třebichavský)...s. 44

...

4. Imunita proti infekci

(M. Toman, J. Krejčí)...s. 153 -229

Pokud chceme citovat pouze část této knihy – jednu kapitolu, je potřeba citovat ji v samostaném záznamu. Citaci několika kapitol v jednom záznamu norma ISO 690 nepřipouští.

V případě knihy tohoto typu se defacto jedná o **knihu s charakterem sborníku**. Pro přehlednost je proto vhodné kapitoly citovat modelem, který je uveden v části ???. Příspěvek ve sborníku.

Příklady:

TOMAN, M. – KREJČÍ, J. Imunita proti infekci. In *Veterinární imunologie*. 1. vyd. Praha: Grada, 2000. Kapitola 4, s. 153-229.

TOMAN, M. – TŘEBICHA VSKÝ, I. – KREJČÍ, J. Základní charakteristika imunitního systému. In *Veterinární imunologie*. 1. vyd. Praha: Grada, 2000. Kapitola 1.1, s. 17-20.

1.2.3 Příspěvek ve sborníku

Pokud chceme ocitovat jeden příspěvek v sborníku, použijeme tento způsob, které je velmi podobný předešlému. Zde je nutno dát pozor na:

- název konference
- datum a místo, kde konference proběhla

Model:

Odovědnost za příspěvek. Název příspěvku. In *Název zdrojového dokumentu*. Primární odpovědnost za zdrojový dokument. Vydání. Místo vydání: Jméno nakladatele, Rok. Lokace ve zdrojovém dokumentu.

Pozn. Podtržené položky jsou povinné stejně jako psaní názvu *kurzívou*.

Příklady:

URBAN, Rudolf. Možné přístupy k objektivizaci výdajů v resortu obrany. In *Objektivizace výdajů z veřejných rozpočtů. Sborník referátů z teoretického semináře pořádaného katedrou veřejné ekonomie EDF MU v Brně ve spolupráci s Asociací veřejné ekonomie*. Brno: Masarykova univerzita v Brně. Ekonomicko-správní fakulta. Katedra veřejné ekonomie, 1997. Část 4. Obrana a životní prostředí. s. 265–271.

IWAZUME, Michiaki – TAKEDA, Hideaki – NISHIDA, Toyoaki. Ontology-based Information from the Internet. In *Knowledge organization and change: proceedings of the fourth international ISKO conference 15-18 July, 1996 Washington, DC. USA*. Frankfurt am Main: INDEKS, 1996. s. 261–272. (Advances in knowledge organization; vol. 5, ISSN 0938-5495).⁵

---

⁵V tomto případě jde o komplikovanější zápis – v závorce je zapsána edice, do které sborník patří.

1.3 Seriálová publikace

Mezi seriálové publikace řadíme ty, které vychází (ne)pravidelně v určitých intervalech s úmyslem dalšího pokračování – nejčastěji odborná periodika (časopisy), ale do této skupiny mohou patřit také např. ročenky. Rozdíl v zápisu oproti monografiím je:

- citujeme seriál jako celek !!! (necitujeme-li pouze jedno číslo)
- při zápisu polí „Údaje o vydání“ a „Rok vydání“ vynecháváme jednu mezeru za rokem publikování
- zapisujeme časový rozsah, ve kterém daná seriálová publikace vycházela⁶
- v poli „Odpovědnost“ zapisujeme pouze významné editory nebo organizace (ministerstva, odborné organizace apod.). Pokud zde nikoho nenapišeme, je nutné uvést nakladatele.

Pozn. Pokud daná seriálová publikace pořád vychází, zapisujeme např. 1990– . (rok začátku publikování pomlčka a jedna mezeru jako naznačení, že seriál pořád vychází a ukončíme oddělovačem pole.

Model:

Název: podnázev. Odpovědnost. Vydání. Údaje o vydání/číslování– .

Místo vydání: Jméno nakladatele, Rok– . Edice. Poznámky. Standardní číslo.

Pozn. Podtržené položky jsou povinné stejně jako psaní názvu *kurzívou*.

Příklady:

CHIP: magazín informačních technologií. Praha: Vogel, 1990– . Vychází měsíčně. ISSN 1210-0684.

Pozn. Protože autorská odpovědnost i nakladatel jsou stejná organizace, můžeme ji v údajích o autorské odpovědnosti vynechat.

Policista. Ministerstvo vnitra České republiky. Odbor prevence kriminality. Praha, 1990– .

1.3.1 Citace jednoho čísla

CHIP: magazín informačních technologií. Č. 12 (prosinec 1999). Praha: Vogel, 1999. Vychází měsíčně. ISSN 1210-0684.⁷

---

⁶viz. Část 1 – Zápis dat vydání.

⁷Zápis je zde shodný se zápisem monografické publikace.

1.4 Články v seriálových publikacích

Stejně jako u seriálových publikací používáme pole „Primární/sekundární odpovědnost za zdrojový dokument“ jen pokud se jedná o významného editora. V opačném případě pole vynecháváme.

Model:

Odpovědnost za příspěvek. Název příspěvku. Sekundární odpovědnost. Název zdrojového dokumentu, Rok, ročník, číslo svazku, lokace části. Standardní číslo - ISSN.

Pozn. Podtržené položky jsou povinné stejně jako psaní názvu *kurzívou*.

Příklady:

VAN DER VET, P. E. – MARS, NJ. I. Condocet query engine: an engine for coordinated index terms. *Journal of the American society for information science*, May 1999, vol. 42, no. 6, s. 485–492.

SMEJKAL, V. Proč nový zákon?. *CHIP: magazín informačních technologií*, listopad 1999, roč. 9, č 11, s. 54–55.

GRIFFITH, A. Software publishers association sales data programs: Methodologies, coverage and assumptions. *Publishing Research Quarterly*, 1996, vol. 12, no. 2, s. 21–33.

CORCORAN, Mary. Taxonomies: hope or hype?. *Online*, 2002, vol. 26, no.5, s. 76-78. ISSN: 0146-5422.

2 Elektronické zdroje

V případě elektronických zdrojů je třeba uvést také **povinné údaje**:

Druh média (nosiče) – u online seriálů, programů a databází. Podle normy ISO 690-2e by tento údaj měl být i u všech dalších online zdrojů (www stránek, dokumentů na FTP apod.)

[online]
[CD-ROM]
[disketa 3,5"]

Přístup ke zdroji – u všech on-line dokumentů **povinný údaj**.

URL <<http://www.willey.com>>
<<http://www.willey.com>>
Dostupné z: <http://www.willey.com>

Verze – povinné nejen u počítačových programů, ale i u všech online zdrojů.

Ver. 1.0
Ver. 95
last revision 20th of January 1998
poslední úpravy 20.9.1999 (www stránky)

Datum citace – velice důležitý (**povinný pro on-line zdroje**) údaj, který dokumentuje, z jaké verze dokumentu bylo citováno (úpravy v dokumentu apod.) Je možné uvádět:

[citováno 1999-10-11]
[citováno 9.května 1997]
[cit. 1999-12-10]

Poznámka:

Striktně podle normy ISO 690 se datum citace uvádí za datem aktualizace. Domnívám se, že pokud tento údaj chybí, je možné psát pro větší přehlednost za adresu zdroje i datum citace, a to především tam, kde jsou informace o aktualizaci/vytvoření dokumentu neúplné. Tento styl je ovšem nutné dodržovat u všech citací v celém dokumentu.

Např.:

Cite them right – electronic information.

URL: <<http://www.unn.ac.uk/central/isd/cite/elec.htm>> [cit. 1999-12-10].

2.1 Elektronický program, databáze

Model:

Primární odpovědnost. *Název díla* [Druh média]. Údaje o verzi/vydání.

Místo vydání: Producent, Datum publikace, Datum aktualizace [Datum citace].⁸

Přístup ke zdroji.⁸ Rozsah díla. Poznámky.

Pozn. Podtržené položky jsou povinné stejně jako psaní názvu *kurzívou*.

V praxi lze užívat i stručnější (a pragmatičtější) model, který ačkoli není normou ISO 690 uveden, splňuje všechna kritéria. Je velmi přehledný a údaje se dají zjistit prakticky v každém programu. Do poznámky je vhodné uvést údaje jako např. požadavky na systém, registrace u shareware atd.

Název programu [Druh média]. Údaje o verzi. Místo vydání: Údaje o tvůrci, Datum vydání. Poznámka.

Příklady:

IRFAN, Skiljan. *Irfan View* [počítačový soubor, disketa 3,5"]. Ver. 2.80. Wiena, 1998. Počítačový program pro prohlížení a editaci obrázků, 700 kB. Vyžaduje Windows 3.11 a vyšší. Freeware pro domácí použití, shareware pro komerční využití (registrace 10 USD).

HARRIS, David. *Pegasus mail* [počítačový program]. Ver. 3.01D. [Nový Zéland], 1998 [citováno 1999-12-10]. Dostupné z <ftp://ftp.let.rug.nl/pegasus/winpmail/w16-301d.exe>. E-mail klient. Vyžaduje Windows 3.11 a vyšší.

JustMail [program na CD-ROM]. Ver. 1.0.6 for Windows, Macintosh, Unix. Camarillo (California, USA): Mainstay, 1999. Dostupné z URL <http://www.mstay.com>. Tool for private, web-based email access.⁹

Databáze

Administrativní registr ekonomických subjektů (Ares) [databáze online]. Praha: Ministerstvo financí ČR, 1999 [citováno 2001-10-24]. Dostupné z URL <http://www.info.mfcr.cz/>. Databáze ekonomických subjektů v České republice.

---

⁸Pouze u online zdrojů.

⁹Tento program nemá jediného autora, autorem je firma. Ta se uvádí pouze jednou v oblasti údajů o producentovi.

2.2 Elektronický seriál

Citaci elektronického seriálu zapisujeme pouze v případě, existuje-li v elektronické podobě. Více periodik vychází jak v tištěné, tak v elektronické podobě. Má-li seriál tištěnou verzi, je vhodnější zapsat ho jako tradiční tištěný dokument a údaj o elektronické verzi vložit do poznámky.

Pozor! platí pouze jsou-li obě verze totožné (např. stejné číslo ISSN).

Model:

Název [Druh média]. Místo vydání: Vydavatel, Datum vydání– . [Datum citace].

Údaje o edici. Poznámky. Přístup ke zdroji. Standardní číslo.

Pozn. Podtržené položky jsou povinné stejně jako psaní názvu *kurzívou*.

Příklady:

JEP: the journal of electronic publishing [seriál online]. Ann Arbor (Michigan, USA): University of Michigan Press, 1995– . [cit. 1999-12-31]. Dostupné z URL <<http://www.press.umich.edu/jep/>>. ISSN 1080-2711.

Ariadne: the web version [online]. Bath (Great Britain): University of Bath, UKOLN, 1996– . [cit. 1999-12-09]. <<http://www.ariadne.ac.uk>>. ISSN 1361-3200.

Knižnice a informácie [online]. Martin (Slovensko): Matica Slovenská, 1997– . [cit.1999-12-14]. URL: <http://www.snk.sk/snk/ki/archiv.html>.

2.3 Článek v elektronickém seriálu

Model:

Primární odpovědnost. Název. Název seriálu [Druh média]. Údaje o vydání, Označení čísla. Datum aktualizace. Poznámky. [Datum citace]. Lokace v rámci zdrojového dokumentu. Rozsah díla. Poznámky. Přístup ke zdroji. Standardní číslo.

Pozn. Podtržené položky jsou povinné stejně jako psaní názvu *kurzívou*.

Příklady:

HEJTING, Ingo. Interconnectivity and the hybrid library. *Ikaros* [online]. 1999, roč. 3, č. 10 [cit. 1999-12-31]. Dostupné z <<http://ikaros.ff.cuni.cz>>.

BENETT, Scott. Authors rights. *Journal of electronic publishing (JEP)* [online]. Dec. 1999, vol. 5, iss. 2. [cit. 1999-12-31]. Dostupné z <<http://www.press.umich.edu/jep/>>. ISSN 1080-2711.

2.3.1 Článek z plnotextové databáze (on-line)

Podle původu článku (pochází-li z tištěného časopisu, novin) zapisujeme jako článek v tištěném seriálu – každá plnotextová databáze je pouze ucelenou sbírkou článků z tištěných periodik.

Příklad:

Spectrum settles piracy claim. *Grand Rapids Business Journal*. 10th October 1999, vol. 17, issue 43, s. 2. ISSN 1045-4055.

2.4 WWW stránka, elektronická monografie

Prakticky stejný model platí pro většinu on-line dokumentů. Problematické je získávání údaj u elektronických dokumentů. Proto je někdy obtížné určit např. autora dokumentu. Pro některé údaje (název stránky,¹⁰ datum aktualizace, vytvoření stránky) je možné použít v prohlížeči funkci „Vlastnosti stránky.“

Model:

Jméno autora stránky(je-li uvedeno). Název stránky [online]. Datum publikování, Datum poslední revize [citováno dne]. <URL adresa stránky>.

Pozn. Podtržené položky jsou povinné stejně jako psaní názvu *kurzívou*.

Příklady:

DAVIS, John. *Suiseki FAQ* [online]. c1997¹¹, last revision 20th of January 1998 [cit. 1998-06-13]. <[http://www.btinet.com/~bonsai.suiseki/Faq.html](http://www.btinet.com/~bonsai.suiseki/suiseki/Faq.html)>.

SHEMIRAMI, Barmak. *Ready to print organizer* [online]. c1997, poslední revize 20.1.1998 [cit.1999-12-05]. Dostupné z: <<http://www.ilap.com/nsn>>.

¹⁰Nejlépe lze zjistit z lišty prohlížeče - značka title.

¹¹Datum copyrightu – jediný dostupný časový údaj o vzniku stránky.

2.4.1 Článek ve sborníku CD-ROM/www

Poslední dobou se stalo populárním publikování sborníků z konferencí na CD-ROM. Toto řešení je velice praktické a pravděpodobně se bude nadále rozšiřovat. Proto je zde uveden i příklad příspěvku ve sborníku na tomto médiu.

Příklad:

NOVÁ, Hana. Elektronické informační zdroje v knihovnách České republiky. *Informace na dlani 2001=Informácie na dlani 2001* [CD-ROM]. Praha: Albertina Icome Praha; Bratislava: Albertina Icome Bratislava, 2001 [cit. 2001 -09-24]. Adresář: /infos/infos2001/29.htm.

2.4.2 FTP archív (dokument v FTP archívu)

U citace dokumentu, umístěného v FTP archívu se de facto jedná pouze o obměnu citace www stránky. Tak jako u všech elektronických dokumentů zde má být uveden typ média [online]. „Datum přístupu“ je zde datem citace dokumentu (ukazuje stáří a tj. i spolehlivost údaje o umístění dokumentu v archívu).

Model:

Jméno autora. *Název dokumentu* [online]. Údaje o verzi. Datum publikování [Datum přístupu]. <adresa ftp archívu>.

Pozn. Podtržené položky jsou povinné stejně jako psaní názvu *kurzívou*.

Příklady:

BERNERS-LEE, T. – CONNOLLY, D. *Hypertext markup language 2.0* [online]. c1995 [cit. 1999-11-09]. <ftp://ftp.vse.cz/pub/docs/rfc/rfc1866.txt>.

Encapsulated PostScript [online]. Adobe Systems, 20.1.1997 [cit. 1999-09-15]. <ftp://ftp.uwaterloo.ca/software/postscript/doc/encapsulated.ps>.

2.4.3 Dokument přístupný přes Telnet

V současnosti už mizející dokumenty přístupné telnetem zapisujeme stejně jako elektronické monografie, pouze doplníme hierarchickou strukturu dokumentu a další údaje, jak se k dokumentu dostat.

Model:

Jméno autora. *Název dokumentu* [online]. *Název nadřazeného dokumentu*.¹²
Datum publikování [Datum přístupu]. Telnetová adresa, další údaje pro
přístup k dokumentu.¹³

Pozn. Podtržené položky jsou povinné stejně jako psaní názvu *kurzívou*.

Příklady:

Harvard university office for information technology [online]. [1992?]
[cit. 1999-10-05]. Dostupné z: <telnet://hollis.harvard.edu>.

Pozn. Autora se u této stránky nepodařilo zjistit, jinak by se samozřejmě objevil v citaci.

2.5 Formy elektronické komunikace

2.5.1 E-mail

Zůstává otázkou do diskuse, zda citovat e-mail. Jedná se totiž o čistě osobní formu komunikace a většinou zde není možnost citaci ověřit. Stojí proto za úvahu, zda není lepší citovat e-mail pouze v textu, a dovoluje-li to charakter zprávy, přiložit originální dokument jako přílohu. Informace z e-mailu můžeme uvádět v textu následovně:

Jak píše PhDr. Ralf Jacob ve svém e-mailu z 20.1. 1999 „*Je jen otázkou času, kdy překonáme magickou hranici. . .*“

Jiná situace nastává u zpráv z USENETU (viz níže – E-mailové konference). Zde jsou všechny zprávy uloženy ve volně přístupném archívu.

Model:

Jméno autora. *Předmět zprávy* [online]. Sekundární odpovědnost/příjemce. Datum odeslání (zveřejnění) [Datum přístupu].

Pozn. Podtržené položky jsou povinné stejně jako psaní názvu *kurzívou*.

---

¹²Pouze pokud se jedná o podřazenou část (např. se jedná pouze o část celého dokumentu; článek ze zpravodajského bulletinu apod.).

¹³Jedná se o doplňkový popis "cesty" k dokumentu (např. zvolte v nabídce č. 2 apod.)

Příklad:

POKORNÝ, Pavel. *I-netova knihkupectví* [online]. 3. června 1998 13:45; [cit. 1999-12-20]. Osobní komunikace.

2.5.2 Newsgroups

Diskusní skupiny se skládají z jednotlivých příspěvků, které jsou shromažďovány v archivu. Uživatel si příspěvky sám stahuje. Tím odpadá problematika zpřístupnění, jak je tomu u e-mailu, neboť se jedná o veřejně přístupné vzkazy. Nezbytně nutné je uvést:

- předmět příspěvku¹⁴
- datum uveřejnění

Model:

Jméno autora. Předmět příspěvku. Datum publikace. (zaslání do konference)
[Datum přístupu]. Poznámky. <Jméno konference> (přístup k dokumentu.)

Pozn. Podtržené položky jsou povinné stejně jako psaní názvu *kurzívou*.

Příklad:

DE VIEL, Olivier. *Associate Lecturer in Computer Science*. 21 Feb. 1995 [cit. 1999-12-22]. Dostupné z: <aus.ads.jobs>.

2.5.3 Konferenční skupiny - E-mailové konference

Konferenční skupiny - konference, se liší od newsgroups zasláním příspěvků přímo na e-mailové adresy jednotlivých účastníků konference. Po odeslání je příspěvek zároveň archivován a jeho opětovné zaslání je možné na vyžádání (zaslání e-mailu s parametry na tzv. listserv nebo majordomo konference). Mohou existovat i archívy přístupné protokolem HTTP (přes www rozhraní).

Model:

Jméno autora. <E-mailová adresa autora>. Předmět příspěvku. Datum publikace(zaslání do konference). <Jméno archívu (listserv)>
[Datum přístupu]. Přístup k dokumentu.¹⁵

Pozn. Podtržené položky jsou povinné stejně jako psaní názvu *kurzívou*.

¹⁴pole „Subject“ – označení předmětu zprávy.

¹⁵I když jsme zprávu získali z konference, je potřeba uvést také listserv konference nebo archiv, tak aby se ke zprávě mohli dostat ostatní.

Příklady:

OCELIK, Vaclav. *Re: popisy k obrazkum*. 9. května 1997.
<csT_EX@cs.felk.cvut.cz> [cit. 1999-11-21]. Dostupné přes:
<listserv@cs.felk.cvut.cz>.

NEMEC, Frantisek. *Jak na obrazky*. 1. ledna 2000 [cit. 2000-01-02].
<cz.comp.cstex>. Dostupné z: <listserv@cz.comp.cstex>.

Citace této práce

BOLDIŠ, Petr. *Bibliografické citace dokumentů podle ČSN ISO 690 a ČSN ISO 690-2: Část 2 – Modely a příklady citací u jednotlivých typů dokumentů*. Verze 3.0 (2004). © 1999–2004, poslední aktualizace 11. 11.

2004. URL: <<http://www.boldis.cz/citace/citace2.ps>>.
<<http://www.boldis.cz/citace/citace2.pdf>>.

Komentáře a poznámky je možné zasílat na e-mail: petr.boldis@ff.cuni.cz